

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W GLIWICACH
ZA ROK 2011**

POWIATOWY RAPORT ROCZNY

II/P/2011

CZEŚĆ II

Gliwice 2012

*Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła*

Opracowanie: © Andrzej Kasperek

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. Edukacja	5
II. Kształcenie a zawody deficytowe i nadwyżkowe	7
III. Prognoza	13
IV. Wnioski	14
Załączniki	15
Załącznik nr 1. T-II/P-4.1. Absolwenci zarejestrowani w PUP w Gliwicach według szkół i zawodów w roku 2011 oraz przewidywani absolwenci w roku 2012.	
Załącznik nr 2. T-II/P-4.2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w Gliwicach w latach 2011 i 2012.	

WSTĘP

Powiatowy raport roczny zawierający „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Gliwicach w 2011” składa się z dwóch części. W części I (patrz: *Powiatowy raport roczny II/P/2011 - część I*), omówione zostały ogólne założenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, metodologia prowadzonych badań i podstawowe definicje. W oparciu o wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2011 rok” i załącznika 2 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za 2011 rok” do sprawozdania MPiPS-01, przeprowadzona została analiza zarejestrowanych w PUP w Gliwicach osób bezrobotnych, ofert pracy oraz zawodów deficytowych i nadwyżkowych w roku 2011.

Część II (prognostyczna), obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o dane dotyczące liczby absolwentów szkół gliwickich w roku szkolnym 2009/2011 oraz ich prognozowanej liczby w roku szkolnym 2011/2012.

Podstawowe definicje¹

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

Źródła informacji

Źródłem informacji do opracowania części II Raportu – II/P/2011 są wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN dotyczące liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2010/11 oraz ich przewidywanej liczby w roku szkolnym 2011/12, jak również Raporty powiatowe z lat 2005-2011.

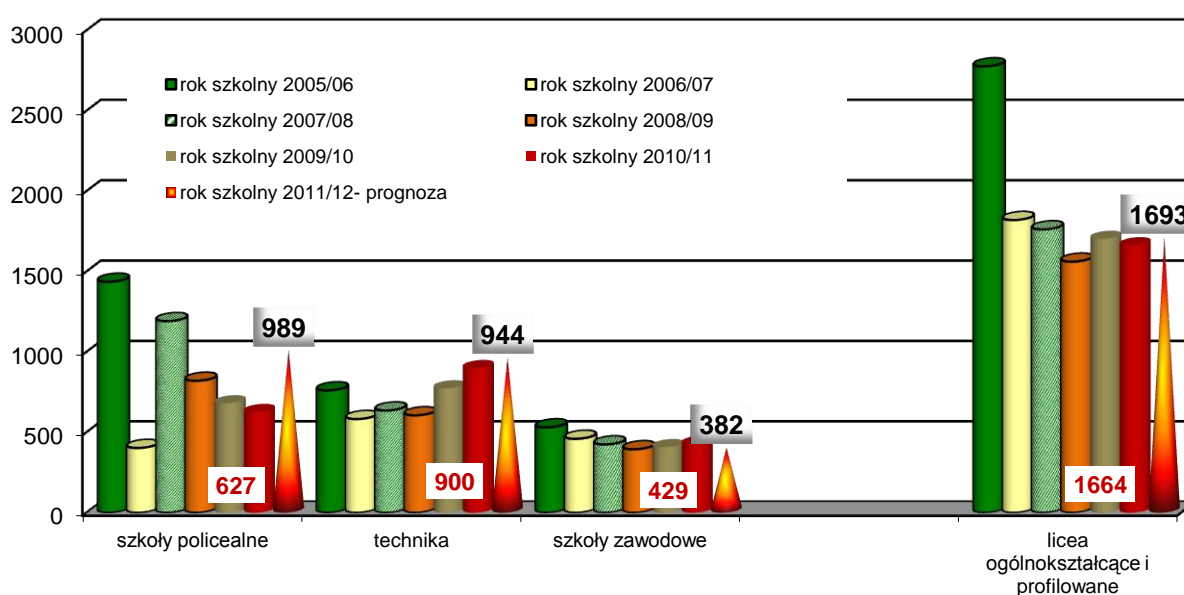
¹ Patrz: „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, 2005

I. EDUKACJA

W Gliwicach wolno zmienia się struktura kształcenia. Systematycznie wzrasta odsetek uczniów kształconych w szkolnictwie zawodowym, jednakże udział absolwentów liceów ogólnokształcących i profilowanych – niedających wykształcenia zawodowego - w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2010/11 wynosił 46% (patrz: Wykres 1 i 2). Zmalała natomiast liczba absolwentów szkół zasadniczych zawodowych.

Wykres 1

Liczba absolwentów kształcenia zawodowego i ogólnego w Gliwicach w latach 2005/06 - 2011/12

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

Kierunki kształcenia i zawody kształcone w gliwickich szkołach ponadgimnazjalnych²:

1. Licea ogólnokształcące

2. Licea profilowane

- zarządzanie informacją
- ekonomiczno-administracyjny
- usługowo-gospodarczy

3. Technika

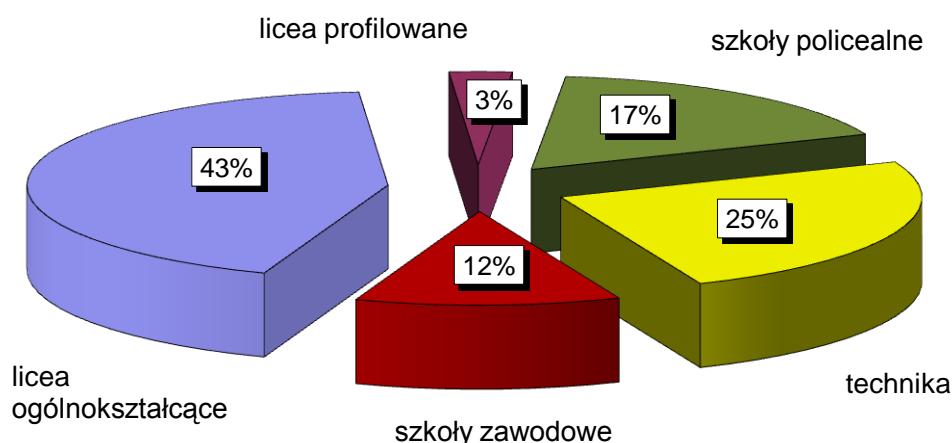
- kelner
- kucharz
- muzyk
- plastyk
- technik architektury krajobrazu
- technik górnictwa podziemnego
- technik mechanik
- technik mechanik lotniczy

² Na podstawie danych przesłanych z systemu informacji oświatowej MEN dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

- technik analityk
- technik budownictwa
- technik ekonomista
- technik elektronik
- technik elektryk
- technik geodeta
- technik handlowiec
- technik hotelarstwa
- technik informatyk
- technik logistyk
- technik mechatronik
- technik obsługi turystycznej
- technik ochrony środowiska
- technik organizacji usług gastronomicznych
- technik spedytor
- technik technologii odzieży
- technik technologii żywności
- technik urządzeń i systemów energii odnawialnej
- technik usług fryzjerskich

Wykres 2

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w Gliwicach w roku szkolnym 2010/2011

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

4. Szkoły zasadnicze zawodowe

- blacharz samochodowy
- cukiernik
- dekarz
- fotograf
- fryzjer
- krawiec
- ślusarz
- stolarz
- malarz – tapeciarsz
- elektromechanik pojazdów samochodowych
- elektromechanik
- mechanik pojazdów samochodowych
- rzeźnik wędliniarz
- kucharz małej gastronomii
- introligator
- elektryk
- mechanik - monter maszyn i urządzeń
- ogrodnik

- murarz
- piekarz
- lakiernik
- sprzedawca
- monter elektronik
- monter instalacji i urządzeń sanitarnych
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie
- górnik eksploatacji podziemnej
- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej
- operator obrabiarek skrawających

5. Szkoły policealne:

- aktor scen muzycznych
- dekorator wnętrz
- dietetyk
- fototechnik
- grafik komputerowy DTP
- instruktor fitness
- instruktor odnowy biologicznej
- manikiurzystka
- opiekun medyczny
- ratownik medyczny
- rejestratorka medyczna
- technik administracji
- technik budownictwa
- technik handlowiec
- technik elektryk
- technik farmaceutyczny
- technik geodeta
- technik górnictwa podziemnego
- technik bezpieczeństwa i higieny pracy
- technik hotelarstwa
- technik informatyk
- technik logistyk
- technik masażysta
- technik obsługi turystycznej
- technik ochrony fizycznej osób i mienia
- technik organizacji reklamy
- technik prac biurowych
- technik rachunkowości
- technik usług fryzjerskich
- technik usług kosmetycznych
- wizażystka / stylistka

II. KSZTAŁCENIE A ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

W Gliwicach zmienia się struktura kształcenia. Maleje liczba zawodów generujących bezrobocie. Zawody nadwyżkowe stanowią niecałe 39% kształconych zawodów, gdy w zeszłym roku stanowiły ponad 50% (patrz *Tabela 1, 4 i 5*).

W grupie 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów w 2011 roku, znalazło się 6 aktualnie kształconych w gliwickich szkołach (tylko 7% wszystkich kształconych zawodów, ale 20% wszystkich absolwentów): *Technik ekonomista – 331403, Technik obsługi turystycznej – 422103, Technik hotelarstwa – 422402, Technik ochrony środowiska – 325511, Kucharz małej gastronomii – 512002, Krawiec – 753105* oraz absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych -

przyjmuje się, że osoby bez zawodu tworzą na potrzeby statystyki grupę „bez zawodu” (patrz: *Tabele 8 i 9 w części I Raportu*). Niepokoi fakt dalszego kształcenia w zawodzie *Technik ekonomista*, który jest jednym z najbardziej nadwyżkowych zawodów. W 2014 roku na rynku pracy Gliwic może pojawić się około 100 absolwentów tego kierunku.

Tabela 1. Liczba kształconych zawodów w Gliwicach z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe według poziomów wykształcenia w roku 2011*

kształcone zawody	liczba kierunków kształcenia			
	ogółem	zawody deficytowe	zawody równoważne	zawody nadwyżkowe
techniczne	50	7	26	17
zasadnicze zawodowe	27	12	2	13
razem zawodów	77	19	28	30
licealne**	4	-	-	4

* wg Klasyfikacji Zawodów i Specjalności

** ogólnokształcące i profilowane - kierunki niedające zawodu

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród 77 kształconych zawodów 19 jest deficytowych (25% wszystkich kształconych zawodów, ale tylko 13% wszystkich absolwentów) (patrz *Tabela 1 i 3*). Tylko trzy z nich (*Elektryk - 741103, Technik górnictwa podziemnego - 311703 oraz Lakiernik - 713201*) znalazły się wśród 30 najbardziej deficytowych zawodów (patrz: *Tabele 10 i 11 w części I Raportu*).

Tabela 2. Liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w Gliwicach z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe według poziomów wykształcenia w latach 2010/11 i 2011/12

kształcenie ponadgimnazjalne	liczba absolwentów							
	ogółem		zawody deficytowe		zawody równoważne		zawody nadwyżkowe	
	2010/11	2011/12*	2010/11	2011/12*	2010/11	2011/12*	2010/11	2011/12*
techniczne	1530	1976	155	190	556	864	819	922
zasadnicze zawodowe	426	382	92	80	9	16	325	286
Razem kształcenie zawodowe	1956	2358	247	270	565	880	1144	1208
licealne**	1664	1693					1664	1693
ogółem	3620	4051	247	270	565	880	2808	2901

* wielkości prognozowane

** ogólnokształcące i profilowane - kierunki niedające zawodu

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 3. Ranking zawodów deficytowych w Gliwicach w roku 2011, w których występowało kształcenie w latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 (według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu)

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2011 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2010/11	Rok szkolny 2011/12
1	532102	Opiekun medyczny	1,50	0,00	-1,50	MAX	0	31
2	741103	Elektryk	11,83	0,92	-10,92	12,9091	8	12
3	311703	Technik górnictwa podziemnego	0,67	0,08	-0,58	8	0	23
4	713201	Lakiernik	0,67	0,08	-0,58	8	2	2
5	712101	Dekarz	14,25	2,17	-12,08	6,5769	0	0
6	541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia	0,50	0,08	-0,42	6	17	24
7	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3,58	1,50	-2,08	2,3889	17	11
8	752205	Stolarz	4,92	2,17	-2,75	2,2692	4	3
9	723310	Mechanik - monter maszyn i urządzeń	1,08	0,50	-0,58	2,1667	18	12
10	741201	Elektromechanik	1,25	0,58	-0,67	2,1429	11	16
11	216601	Grafik komputerowy DTP	0,33	0,17	-0,17	2	0	9
12	322001	Dietetyk	0,17	0,08	-0,08	2	88	43
13	411004	Technik prac biurowych	21,17	12,00	-9,17	1,7639	0	0
14	611303	Ogrodnik	0,42	0,25	-0,17	1,6667	0	3
15	522305	Technik handlowiec	7,25	4,58	-2,67	1,5818	50	60
16	722307	Operator obrabiarek skrawających	1,00	0,67	-0,33	1,5	22	16
17	742102	Monter - elektronik	0,25	0,17	-0,08	1,5	7	3
18	711202	Murarz	15,67	11,75	-3,92	1,3333	3	2
19	751105	Rzeźnik - wędliniarz	0,33	0,25	-0,08	1,3333	0	0

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 4. Ranking zawodów nadwyżkowych w Gliwicach w roku 2011, w których występowało kształcenie w latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 (według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu różnego zero)

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w 2011 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2010/11	Rok szkolny 2011/12
1	753105	Krawiec	0,17	5,50	5,33	0,0303	0	0
2	512002	Kucharz małej gastronomii	0,25	4,25	4,00	0,0588	45	64
3	422103	Technik obsługi turystycznej	0,17	2,42	2,25	0,069	28	34
4	311504	Technik mechanik	1,00	8,50	7,50	0,1176	53	69
5	321301	Technik farmaceutyczny	0,17	1,33	1,17	0,125	72	60
6	343101	Fotograf	0,08	0,67	0,58	0,125	3	0
7	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,50	3,17	2,67	0,1579	45	32
8	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,08	0,50	0,42	0,1667	26	7
9	351203	Technik informatyk	1,08	6,00	4,92	0,1806	124	193
10	311204	Technik budownictwa	1,00	4,42	3,42	0,2264	61	40
11	311303	Technik elektryk	1,08	4,33	3,25	0,25	35	31
12	343104	Fototechnik	0,08	0,33	0,25	0,25	0	20
13	751201	Cukiernik	1,58	5,33	3,75	0,2969	11	13
14	522301	Sprzedawca	23,08	74,92	51,83	0,3081	57	35
15	422603	Rejestratorka medyczna	0,08	0,25	0,17	0,3333	0	9
16	514101	Fryzjer	2,33	5,75	3,42	0,4058	56	59
17	311408	Technik elektronik	2,42	5,67	3,25	0,4265	72	41
18	751204	Piekarz	2,75	6,08	3,33	0,4521	9	6
19	722204	Ślusarz	16,00	25,25	9,25	0,6337	31	22
20	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	3,33	5,17	1,83	0,6452	0	14
21	334306	Technik administracji	2,00	3,00	1,00	0,6667	116	139
22	721306	Błacharz samochodowy	1,33	1,92	0,58	0,6957	12	5
23	512001	Kucharz	7,75	11,00	3,25	0,7045	50	39

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 5. Ranking zawodów nadwyżkowych w Gliwicach w roku 2011, w których występowało kształcenie w latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 (według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu równego zero)

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2011 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2010/11	Rok szkolny 2011/12
1	000000	Bez zawodu*	0	168,67	168,67	0	1664	1693
2	331403	Technik ekonomista	0	13,17	13,17	0	42	57
3	422402	Technik hotelarstwa	0	3,42	3,42	0	108	78
4	325511	Technik ochrony środowiska	0	3,17	3,17	0	14	11
5	713101	Malarz - tapeciarz	0	1,75	1,75	0	5	4
6	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0	1,42	1,42	0	28	25
7	325402	Technik masażysta	0	1,33	1,33	0	26	93
8	311924	Technik technologii odzieży	0	1,08	1,08	0	15	8

* absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych w statystyce traktowane są jako osoby bez zawodu

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 6. Zawody równoważne w Gliwicach w roku 2011, w których występowało kształcenie w latach szkolnych 2010/11 i 2011/12

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2011 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2010/11	Rok szkolny 2011/12
1	311103	Technik analityk	0	0,33	0,33	0	10	13
2	311104	Technik geodeta	0	0,67	0,67	0	14	29
3	311410	Technik mechatronik	0,5	0,5	0	1	23	28
4	311513	Technik pojazdów samochodowych	0	0,08	0,08	0	72	60
5	311930	Technik urządzeń i systemów energii odnawialnej	0	0	0	0	0	0

cd. Tabeli 6

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2011 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2010/11	Rok szkolny 2011/12
6	314202	Technik architektury krajobrazu	0	0,67	0,67	0	19	26
7	314403	Technik technologii żywności	0	0	0	0	5	2
8	315317	Technik mechanik lotniczy	0	0	0	0	0	0
9	325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	0	0,17	0,17	0	21	89
10	325601	Ratownik medyczny	0	0,25	0,25	0	25	48
11	333107	Technik logistyk	0	0,67	0,67	0	81	146
12	333108	Technik spedytor	0,33	0	-0,33	MAX	0	0
13	333906	Technik organizacji reklamy	0	0,08	0,08	0	0	35
14	342301	Instruktor fitness	0,08	0	-0,08	MAX	7	0
15	342304	Instruktor odnowy biologicznej	0	0	0	0	0	15
16	343202	Dekorator wnętrz	0,17	0,17	0	1	0	29
17	343204	Plastyk	0	0,92	0,92	0	13	21
18	343403	Technik organizacji usług gastronomicznych	0	1	1	0	22	10
19	343601	Aktor scen muzycznych	0	0	0	0	29	10
20	343602	Muzyk	0	0,08	0,08	0	36	41
21	431103	Technik rachunkowości	0,33	0	-0,33	MAX	47	0
22	513101	Kelner	5,33	5,17	-0,17	1,0323	16	10
23	514105	Technik usług fryzjerskich	0	0,25	0,25	0	51	43
24	514203	Manikiurzystka	0	0	0	0	0	68
25	514207	Technik usług kosmetycznych	0	0,33	0,33	0	65	120
26	514208	Wizażystka / stylistka	0	0,42	0,42	0	0	21
27	732301	Introligator	0	0,08	0,08	0	7	12
28	911205	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	0	0,08	0,08	0	2	4

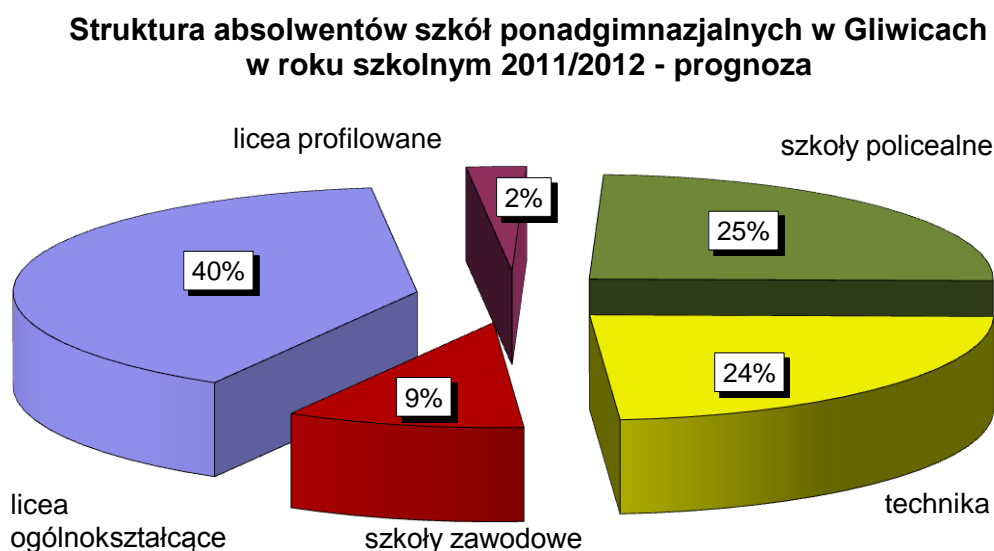
źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

III. PROGNOZA

Zgodnie z zaleceniami metodycznymi, prognoza miała objąć analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w szkołach oraz badania sondażowe przeprowadzone w zakładach pracy, dotyczące planowanych przyjęć i zwolnień pracowników w roku 2011.

Decyzją Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej³, powiatowe urzędy pracy zostały zwolnione z przeprowadzania tych badań. Raporty od 2007 roku w części prognostycznej opierają się na przekazanych przez GUS wynikach badań popytu na pracę oraz danych uzyskanych z Systemu Informacji Oświatowej] MEN dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na poziomie powiatów. Natomiast dane dotyczące popytu na pracę są opracowywane **wyłącznie** na poziomie województw. W związku z tym nie mogą być wykorzystane przez powiatowe urzędy pracy, a jedynie przez wojewódzkie urzędy pracy⁴. Tym samym opracowanie prognozy monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rok 2012 na poziomie powiatu zostało okrojone do przedstawienia informacji związanych z prognozowaną liczbą absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Gliwic w roku szkolnym 2011/2012⁵.

Wykres 3.

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

³ Pismo Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (DRP-VIII-074-41-AM/07) z 20.11.2007

⁴ Pismo Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (DRP-VII-074-18-AM/08) z 15.07.2008

⁵ Pismo Departamentu Rynku Pracy MPiPS informuje, iż dane dotyczące prognozowanej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2011/2012 zostaną przekazane w lipcu 2012. W tym terminie znane są już rzeczywiste liczby absolwentów.

W Gliwicach zmienia się struktura kształcenia, maleje odsetek uczniów kształconych na poziomie ogólnokształcącym. Prognoza na rok szkolny 2011/2012 wskazuje, że udział absolwentów liceów profilowanych – szkół niedających wykształcenia zawodowego - w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zmaleje z 3% do 2%. Liczba absolwentów szkół kształcących zawodowo będzie wyższa. Pozytywnym faktem jest wzrost liczby kształcących się w zawodach deficytowych i równoważnych (patrz *Wykres 1,2 i 3* oraz *Tabela 2*).

IV. WNIOSKI

1. W Gliwicach zmienia się struktura kształcenia. Wzrasta liczba absolwentów techników i zasadniczych szkół zawodowych. Należy kontynuować ten kierunek zmian.
2. Wśród zawodów kształconych w Gliwicach wzrasta liczba zawodów deficytowych i równoważnych. Należy kontynuować ten kierunek zmian.
3. Ustalenie liczby kierunków kształcenia z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe w okresach **wieloletnich** stanowi główne źródło informacji o procesie dostosowywania edukacji do wymagań powiatowego rynku zatrudnienia. Chodzi nie tylko o zmniejszenie liczby kierunków, które prowadzą do bezrobocia, a zwiększenie tych kierunków, które powodują wzrost zatrudnienia, lecz także śledzenie procesu przystosowywania edukacji do potrzeb rynku pracy **w dłuższym przedziale czasu**.
4. Opracowywanie raportów rocznych powinno się kończyć w I kwartale następnego roku. Po zakończeniu roku szkolnego znane są rzeczywiste dane dotyczące absolwentów szkół i nie ma potrzeby korzystania z prognoz dotyczących ich liczby.
5. Szczegółowe wnioski dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będzie można sformułować po opracowaniu w kolejnych latach raportów rocznych zawierających oprócz analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych za dany rok kalendarzowy (2 badania), również analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w zakładach pracy Gliwic. Wynika to z definicji monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który należy rozumieć, jako **proces** systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy.